

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quo opera nostra omnisquē intentio dirigi debeat, quomodo etia[m] opera
misericordiæ exercere oporteat. Ser. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Congratu-
landum in
quibus fit
S. Barbaræ.
Psal. 65.

Esa. 25.
Apo. 7. 21.

Psal. 46.

varietate. Itaque sponsæ Christi Barbaræ ex toto corde, & si fieri po-
test, cum lachrymis gaudiosis congratulemur de huius miseria vitæ erepta,
atque in sempiternam felicitatem trāslatæ, quæ omnibus hodie nobis Chris-
ti misericordiam, & suorum gaudiorum exuberantiam manifestat, quando
in redemptoris laudem dicit: *Induit me Dominus, &c. quasi velit dicere: Venite
audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quantæ fecit Dominus anime meæ: in-
duit me vestimento salutis.* Cum enim ex gente essem nata paganorum, & eorum
qui non habent Deum, illuminauit me altissimus, vt Deorum vanitatem, re-
ligionisq; eorundem non tam cognoscerem, quam contemnerem supersti-
tiones. Denique eo me perduxit, vt fidei amicirer vestimento, quo inter ele-
ctos suos me agnosceret. A peccatis me non solum custodiuit, sed iustitiæ etiā
circundedit me & virtutum indumentis. Et nunc omni labore consumma-
to, superatisq; omnium hostium insidijs, tanquam sponsam immarcescibilem
decorauit me corona. Absterfit ab oculis meis omnem lachrymam, nec erit
posthac mihi luctus aut clamor, sed nec vllus dolor, quoniā priora trāserunt.
Idcirco gaudete mecū omnes gentes, & plaudite manibus, quoniam fecit Dominus
misericordiam suam mecum, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

*Quo opera nostra omnisq; intentio dirigi debeat, quomodo etiam opera
misericordia exercere oporteat.*

Sermo III.

Simile est regnum caelorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas, ex-
serunt obviam sponso & sponsæ. Matt. 25. Docet nos hic Christus, fratres cha-
rissimi, non solum bona agere, sed hæc etiam ea intentione, hisq; circū-
stantijs ornare, vt benè fiant, Deoq; sint accepta. Multa enim quæ de genere
sunt bonorum operum, vt bona non sint, corrumpit intentio. Multa quoque
sunt, quæ hominibus foris bona videntur, latet tamen in his vel vna circū-
stantia, quæ bonitatem destruit omnem. Vnde multo est facilius opus facere
malum, quam bonum. Siquidem ad mali operis constitutionem vnā suf-
ficit adesse circūstantiam malam, quæ mox destruit operis bonitatem.
Porro, ad constitutionem operis boni nequaquam sufficit vnā adesse cir-
cūstantiam bonam. Ex vna enim sola nequaquam opus efficitur bonum.
Omnes habeat circūstantias bonas, nihilq; adfit mali necesse est. Alioquin
erit opus bonum. Et quamuis omnis circūstantia mala id habeat, vt bonum
opus pessundet, præcipuè tamen id facit intentio mala. Propterea Christus:
*Si oculus tuus, inquit, fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. Si autem ocu-
lus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit. Quo sanè hoc significare
voluit Dominus, non prodesse nobis opera bona ad salutem, licet exterius
habeant boni operis speciem, nisi & conditiones habeant vniuersas, vnde no-
vitiuntur, bonas. Quod nihil aliud est dicere, quam nullum opus, nisi chari-
tate natum, vestitumq; virtutibus, dici salutiferum. Vult ergo nos Christus
lumbis esse præcinctos, vt solent hi, qui se parant ad ambulandum. Vult
nos lucernas habere ardentes in manibus nostris, seu, vt hic dicit, lampades.
Vult vt luceat lux nostra coram hominibus, vt videant opera nostra
bona.*

Intentio ma-
la vii de-
struat opus
bonum.
Matth. 6.
Opus bonū
ac salutiferū
quod sit.

Luce 21.
Matt. 25.

bona, ea potissimum, sine quibus nulla est homini salus. Nam hæc si in nobis non viderint, scandalizantur, ex ignauia nostra, vt igitur non scandalizentur, sed prouocentur ad meliora proximi nostri, opera nostra bona videant. *Quare? vt glorificent, inquit, patrem vestrum, qui in cælis est.* que cur proximi nostri videre debeant.

Non propterea, inquam, te manifestes, vt dicaris bonus religiosus, aut vir sanctus, non vt aut sanctitatis aut eruditionis nomen habeas & opinionem, non vt honoreris, lauderis, æstimerisve ab hominibus, quod totum pharisaicum est, sed vt glorificent Patrem tuum cœlestem. In illum resulter, in illum gratiarum actio ex multis cordibus refundatur, qui bonum operatur in seruis suis, qui per vnum excitat multos, vt ex vno eius fideli seruo proficiant multi ad meliora. Docet igitur nos accinctos ad ambulandum, hoc est, ad semper proficiendum in Dei itinere paratos esse, expectantes ad eius reditum, quancumque vocauerit nos vt exeamus parati, lampades habentes, simulq; oleum in vasis cum lampadibus. Per oleum siue intentio placendi Deo, siue charitas intelligatur, idem dicitur. Quod si per oleum & misericordia intelligatur, nihil deuiatum est, Quid enim est misericordia aliud, quam charitas fraterna? Multæ sunt quoque olei conditiones, quæ tam misericordiarum quam charitati æquè conueniunt. Primò enim oleum est sui dilatariuum, vt videmus si in vassum vel vna decidat olei gutta, quantum dilatat se ac extendat. Sic qui charitatem, in se habet ac misericordiam, non minus laborat, non minus affligit se, si à commiseratione ac compatiione alienæ miseriarum se continere, aut non subueniendo subtrahere debeat, quam alius duri cordis laboraret, aut grauaretur subueniendo. Non auditur in eo, qui huiusmodi est. Huic vellem libenter subuenire aut seruire: illi nolo, quia charitas seu misericordia coangustari non potest, sed fluit indifferenter ad omnes, nec causam inuenit quare vnus doleat miseriam, non alterius, quare vnum diligat, non alium, quare vni beneficiat, non alteri. Aequa est enim illi ratio diligendi quoscumque in hac parte. Sit igitur in nobis misericordia, sit in nobis charitatis oleum, vt homines non inspiciamus vt homines, non diligamus homines propter homines, sed in Deo & propter Deum diligamus, neminem excludentes. Qui à te nullo suo merito diligi meruit, vel hoc ipsum sit causa quare ipsum diligas. Tunc enim scies, quia fratrem propter Deum tantum diligis, si ex se alioqui indignus sit amari. Tunc ergo inuenies, quia lampas tua ardebit. Secundo, oleum est penetratiuum. Charitas autem & misericordia penetrant etiam in aliena corda. Sic enim Apostolus monet: *Si esurierit, inquit, inimicus tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi. Hoc enim faciens, congeres prunas super caput eius.* Hoc est, charitatis officia inimico exhibens, eius cor tua charitate, quam in te sentit, penetrabis, vt ex inimico facias amicum reprehendentem seipsum atque detestantem, cur te qui illi pro malis bona retribuisti, odisse possit. Hoc certè remedium supremum esse perhibetur à sanctis contra tentationem odij atque inuidiæ, vt quo grauiorem quis huius vitij senserit infestationem, eo benigniorem, atque ad feruendum se exhibeat promptiorem ei, erga quem amarum sentit affectum, aut quem erga se putat amarum circumferre animum.

Tertia conditio olei est, vt absque stridore aut sono cadat: quo significatur charitatem benignam ac patientem esse, nec irritari. Sicut enim charitatem

Oleum quid mystice significet.
Olei conditiones quæ sint.
Dilatariuum vt sit oleum.

Penetratiuum vt dicatur oleum.
Rom. 12.

Remedium contra odij aut inuidiæ tentationem.

Oleum vt cadat sine stridore.

Lenit oleū.

Oleū quina
purificet.

Luc. 11.
Eleemofy-
na quid sit.

Matt. 5.

Luc. 6.

1. Pet. 5.

Luc. 7.

Opera no-
stra ut ex
intentione
sancta luce
debeant
Quo ad o-
bediendum
Deo vitam
suam insti-
tuat homo.

benignam ac patientem esse, nec irritari. Sicut enim charitatem non habentes nunquam sine quarimonijs sunt, vbi que læduntur, aut potius seiplos immortificatione sua amaricant ac lædunt: ita qui hanc habent, in tranquillitate omnia sufferunt, malentes iniuriam pati, quam in se charitate lædi. Quæ proprietates olei est, lenire ac mitigare. Sic charitas ac misericordia alienas iras mitigat, lenitque dolores. Leuius enim vnusquisque tanto ferri onus suū, quo ab altero sentit compassionis aut subueniendi desiderium sibi impendit. Charitas præterea quod alioqui foret graue, facit leue. Quod Christus quoque in penumero in suis martyribus manifestauit, & hodie in S. cernebatur Barbara, quæ immanes ferre potuit cruciatus, quamuis tenerrima foret puella. Ferre autem haudquaquam tanta potuisset, nisi charitas amara ei retulit dulcia. Quocirca quoque non semel exploratum est, eos, qui semper conque-
runtur, quibus nihil non deficit, quos omnia perturbant, omnia lædunt, omnia grauant, parum habere de charitate. Quinta est olei conditio, vt purificet seu purum à rubigine conseruet ferrum, aliudve metallum, si fuerit illi linitum. Id ipsum quoque tam charitas quam misericordia facit. Nam de misericordia (est enim corporalis & spiritalis) corporali Christus dicit: *Date eleemofynam, & omnia munda sunt vobis.* Per eleemofynam, charitatis officium quodcumque intelligitur. Est enim eleemofyna, quodcumque indigentia porrexeris Dei intuitu beneficium. Porro, de eleemofyna spiritali, *Domine inquit, & dimittetur vobis* Charitatem quoque dicit Petrus operire multitudinem peccatorum. Mariæ denique Magdalene dimissa sunt peccata multa, propterea quod dilexerit multum. Itaque in hac parabola vult nos Christus opera nostra agere, vt luceant ex intentione sancta, qua citra Deum nihil quaeramus aliud, quod non appetatur propter ipsum. Ipse omnium operum nostrorum, sit scopus ac finis. Ipse vnus sit qui nos moueat item ad quiescendum. Si homo vitam suam ad obediendum Deo recte institueret & vigilaret, semper nullum præteriret tempus, quo non id quod tunc Dominus exigit ab eo, taceret, nunquam foret in Dei obedientia non occupatus. Verbi gratia: Deus qui est autor naturæ & conditor noster, ita nos condidit, vt egeamus somno, egeamus cibo, potu, & his vtamur tempore certo. Nisi igitur ordinem velimus inuertere naturæ, aut repugnare Deo, obediamus oportet, atque eius institutioni nostræque necessitati seruiamus, non voluptati. Est igitur obedientia, tempus vnum quodque obseruare, ad hoc quoque illud expendere, quod tunc ordinatio postulat diuina: vt si hac hora prandere debeas propter obedientiam Deo præstandam, tunc aliud non facias, nec in alio sis loco, quam vbi Deo in hac parte fuerit obediendum, nisi id ex maiori feret præceptum, quod tanquam magis necessarium esset priori tunc præferendum & explendum. Illud verò quod minus obligat, non propterea est intermitendum penitus, sed differendum. Itaque quando legendum est, lege: quando loquendum, loquere: quando tacendum, tace: quando dormiendum, quiesce: quando operandum, operare: quando in templo, in colloquio, aut in conuentu esse debet, non sis aut non velis interim esse in alio, quo sic omnia propter obedientiam Deo præstandam, iuxta eiusdem ordinationem facias.

Quapropter, vt dixi, si quis ad hoc vigilare nititur, vt quouis tempore suum expleat officium, Deoque suum reddat debitum, non video, qua

alia indigeret lege humana. Exercitium quoque prægrande ad manum semper haberet, quo singula disceret, perficeretq; iuxta beneplacitum, ordinem ac legem sui creatoris. Hoc autem modo sua omnia referre ac ordinare iuxta legem à conditore nostro nobis impositam, haud exigui foret meriti: quia continuam sui inducit abnegationem, propriæq; voluntatis mortificationem, quo intermittere sæpenumero cogitur aliquid, quod interim faceret libentius. Sub hac lege putanda est S. Barbara in turri, quam sibi pater ad solarium fabricarat, vixisse, donec legem etiam disceret Evangelicam, quam eius amore seruauit, qui eam in sponsam adoptauerat, hodieq; sibi iunxit & coronauit reginam Dominus noster Iesus Christus, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De duplici pulchritudine, fama & dolentia, verò decore & virtutum splendore, quibus S. Barbara ornata fuit.

Sermo IV.

Pulchra es amica mea, suavis & decora, sicut Hierusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata. Cant. 6. Fratres charissimi solennem hodie festiuitatem agimus illustrissimæ Virginis & Martyris Barbaræ patronæ nostræ, quam Christus in tenera ætate etiam perfectis viris fecit admirabilem, tot eâ gratiæ suæ donis, tot virtutum ornamentis, tot meritorum prærogatiuis euehens, vt toto terrarum orbe huius dulcissimæ virginis fama iam olim percrebuerit, Christusq; in eius inuisita constantia prædicetur, & insuperabili fortitudine glorificetur. Benedictus Deus, qui talem eam fecit, qui illi præstitit etiam infra iustam ætatem gloriosissimos ex mundo & diabolo triumphos referre. Non est necesse vt multis hic commemorem gesta vitæ illius, quæ vos iam memoria tenetis. Scitis quam plena sint miracula, quæ de illa scribuntur, & nunc vbiq; ab omnibus piè creduntur. Cedit hoc proculdubio in magnam creatoris gloriam, quod per eiusmodi nobilem, delicatam, verecundam illustremq; puellam superbissimos dæmones & eorum vires ac machinas omnes tam potenter voluit elidere. Debet tanta Dei benignitas nobis animum addere, vt viriliter aduersus inimicos illos tartareos dimicemus, nec animis frangamur vnquam, certi de adiutorio altissimi, cuius virtus immensa est, & cui nullus potest resistere. Sed nunc ad thematis explicanda verba libet accedere, eaq; S. Virgini Barbaræ applicare, vt erga eam crescat vestræ deuotionis studium, & ad eius vt cunctis sectanda vestigia prouocemur. Ait itaque illi suæ ipsõse Dominus Iesus sponsus virginum, & castarum mentium ardentissimus amator: *Pulchra es amica mea, suavis & decora*, &c. Primo eam pulchram vocat, pulchritudine scilicet duplici, altera animi, altera externa cõuersationis. Pulchritudinem internam facit fides, spes, charitas, ceteraq; gratiæ & dona sancti Spiritus ac virtutes, quibus anima mirum in modum intus exornatur, vt sit grata oculis Dei. Pulchritudo externa cõuersationis in virtutum moralium pijs ac studiosis actionibus, & optimorum exemplorum, quibus proximi adificentur, luce consistit: vbi tamen semper danda opera est, vt sit intentio simplex & omnis expers obliquitatis. Siquidẽ

Pulchritudine duplici vt fuerit Barbara decorata.